

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 ft, félévre 6 frt, évnegyedre 3 ft o. é.

Szerkesztői szállás: belső-tordautca 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLozsvÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj. — Hirdetések felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjen László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (Király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstern és Vogler-nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelik Alajosnál (Wallzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent

Nyilvántartó oszlopok:

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez címzendők. — Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

Erdélyi kérdés?

Pest, nov. 6.

r. Pár napja, hogy Mocsonyi Sándor, a román ultrák egyik vezére a következő interpellációt intézte a magyar miniszterelnökhöz:

„Idősebbnek látja-e a nemzetiségi és erdélyi kérdésre vonatkozó oly kormány-előterjesztéseket tenni a ház asztalára, melyek a kölcsönös jogtisztet és méltányos érdekkiegyenlítés szellemétől sugallva, egyedül képesek hazánk állami érdekeinek és fejlődésének a kellő biztosítékot nyújtani, azon aggasztó eshetőségek ellen, melyeknek magvát jelenlegi politikai helyzetünk magában hordja.“

Sejtelmünk sincs arról, mit fog a magyar miniszterelnök e visz-fogas kérdésre felelni; hanem azért legyen szabad nekünk Mocsonyi legújabb fölfedezésével kissé tüzetesebben foglalkozni.

Mi, mint a napi sajtó egyszerű munkásai a XIX. század Columbusát látjuk feltűnni M. urban. Igaz, hogy jelen korunk egymásra szüli azokat a „kérdés“-eket, melyeknek fölvetése oly pehelykönnyű, de megoldásuk emberföltötti erőt és türelmet igénylő; hanem e kérdés-rajzás dacára maig mit sem tudunk arról, hogy még mindig létezik egy ugynevezett „erdélyi kérdés“ is.

A mohácsi gyász nap után két részre szakadt volt Magyarország, de az ugynevezett „erdélyi részek“ soha sem álltak egymagukra, folytonosan hozzájuk volt kapcsolva több-kevesebb királyhárgontuli megye, ezt bizonyítja a történelem; de tanúsítja azt is, hogy hazánk mindazon államférfiai, kik e nemzet szükségével koronként számot vetettek, kik a haza hitosságát, népe boldogulását ohajták, — mindig azon fáradoztak, hogy a szétvált részeket ismét egygyé forrasszák. Nem tartozik ide annak elősorolása, mily factorok és mily bel- és külviszonyok gátolták az ország köz-ohajtásának teljesültét századokon át; tény, hogy eljött volt 1848-ban a nap, midőn a magyar állam egysége in optima forma, az illetékes törvényhozások útján, s a korona szentesítése által helyreállított. És ime most áll elő a magyar állam egyik románajku polgára, a magyar parlament egyik tagja s interpellál az „erdélyi kérdés“ mikénti megoldásáról!

Mocsonyi S. kissé elkésett; de kelt volna bár mily korán, még sem lesz vala szerencsés aranyat lelni.

„Erdélyi kérdés“ azon alakban, a mint azt a t. interpelláló pártfelei értelmezik soha se létezett; mert, mint fennebb érintők, az „erdélyi részek“ soha sem állottak magukra, még az „Unio“ pillanatában is kapcsolatos volt velök a partium.

Ha a tisztelt kérdezősködő azt ohajtaná megtudni a magyar miniszterelnöktől: mikor tűnnek le az „erdélyi részek“ politikai színteréről azon id. intézmények, melyek némileg egy erdélyi magyar fejedelemség egykori fennállására emlékeztethetnek, — oh akkor kalapot emelnénk az ő politikai mély

TÁRCZA.

Pesti tárcza.

(Visszapillantás halottak napjára. A Lajthán túl. A vörösek győzelme. Börze het.)

Hallottak napja a kegyelet innepe. Élőktől népes volt a halottak birodalma. Fényár úszott el a temető sötétének borzalmaits s mindenki igyekezett a mult kedves emlékeinek szentelni egy pár percet; mert halottja ki-nek ne volna?

Ki mint egyén nem siratta szerettei elhunytát, mint a nemzet tagja sok jeles veszteségére gondolhatott. A kötelesség, melyet a honfi szivnemesség parancsol — nem lett elmulasztva ez évben sem. Nagyjaink hantjait a fiatalság és közönség számosan látogatta s a remény öröközőjével borította a hideg márványt, mely a multért a jövőnek emeltetik.

A csehek Hohenwarth politikai halálán aligha kegyelettel esüngenek. Egy nemzet ábrándos reményei meghiusultát fájlalja bár, de e fájdalom izgatóbb, sem hogy azt a szelid emlékek által fájlalni lehetne.

Különböben is Cislajtániában oly gyakori a miniszterium-halál és születés, hogy megszokottá vált: egy a bölesője, egy a sirja — a közöny.

A főváros egy évig ismét kénytelen egy igen érdekes tüneményt nélkülözni. A vörös és fehér tollas fővegeket, — kivéve a Patai bácsiét.

Az egyetemi fiatalság közt megritkultak a fehér tollasok; a vörösök danálták a siker örömdalát, — s már e győzelmet bizonyos circusbán előjelként kezdik tekinteni egy szebb jövő biborpiros (bársony) hajnalára. — S hihető ez okból rendelték vörös tollakat a választási magvakat csirázató geseti melegágyakra a terebesi verebek eljlesztése végett.

De családódnék, ki ebből azt következtetné, hogy a

belátása előtt, s azon államférfiaink közé számítanók őt, kik felismerik, sőt hangsúlyozzák azt: mi nyújt az aggasztó eshetőségek ellen „hazánk állami érdekeinek és fejlődésének kellő biztosítékot;“ — hanem látva, hogyan rántja elő a nem is létezett „erdélyi kérdés“-t, akarva, nem akarva ép az ellenkező meggyőződésre kell jutnunk.

Azt mondja Mocsonyi S. oldjuk meg ezt a kérdést „a kölcsönös jogtisztetlet és méltányos érdekkiegyenlítés szellemében.“

A ki a kölcsönös jogtisztetletet másoknak ajánlja, arról föltételeznék azt, hogy mint a magyar állam polgára tisztelni tudja e haza teljesen törvényes formában helyreállt egységét, s ennek keretében keresi a méltányos érdekkiegyenlítést, — az államférfiai reputatióra számot tartó pártvezérőt pedig azt is elvárhatnók, hogy belátja az elsőnek, az államegységnek ép a fejlődhetőség szempontjából való föltétlen szükségességét, ugy azt is, hogy az egyes nemzetiségek netalán fenforgó igényeinek kielégítése is csak ez alapon eszközölhető, s csak ily formában hozhat üdvét a hazára és a területén lakó egyenjogúságot élvező népfajokra.

Mocsonyi S. azonban futólag „pereat“-ot mondva a jelen közjogi állapotokra, s elmerengve a lajthántuli chaos képen, így szól:

„Kormányunk politikájának egyik főtöreke vése oda megy, egy rész hamisan felfogott érdekében, ennek mesterséges fölényét a többi felett biztosítani, és ez által hazánk elemeinek természetes egyensúlyát megzavarni.“

Ez az okoskodás nagyon félszeg. Ha megvan ez a „természetes egyensúly“, s csak törekvést észlel annak megzavarására, akkor kár volt M. S. urnak egy új kérdéssel felzavarni az egyensúly nyugodt felszínét; s ha ez a „természetes egyensúly“ nem létezik, akkor légből kapott váddal ohajtja sulytani a többségi politikát; másfelől rövid emlékező tehetséget tanúsít akkor, midőn, a végkép megoldott ügyből most, az aggasztó eshetőségek küszöbén igyekszik faragni, ép a kölcsönös jogtisztetletet megtagadó, s a méltányos érdekkiegyenlítést nehezítő kérdést.

Különböben is a hazai elemek természetes egyensúlya ugy hasonlít a confoederatiohoz, mint egyik tojás a másikhoz; a ki tehát ily eszmét tűz zászlójára, az vagy nem fogja fel a szavak mélyebb értelmét, vagy álcázskodik, midőn egyuttal az állami érdekek és fejlődés biztosítékait emlegeti. A ki ilyen zászlóval indul keresse bár azt, de ellenkező utra tévedt, hol a biztosítani ohajtott bizonynyal elveszitenők.

Mocsonyi S. ezuttal bővebben ugyan nem nyilatkozott; de azon férfiak beszédeiből, irataiból, kik az ő pártjához számítják magukat — tudjuk, milyen postulatumokat takar az a „természetes egyensúly“, a M. S. által emlegetett „erdélyi kérdés“ megoldását illetőleg. Ezeket egyetemesen „Erdély autonómiája“ czim alatt ismerjük a tulzó román lapokból, mindazzal, a mi ebből a gyönyörűség egyensúlyból következnek. Közlebből

főváros csak egy percze is elveszthesse érdekességét. — A lakosok látványosság utáni vágya és kíváncsisága, mindennek érdeket kölcsönöz. Egyik ki se mult, s már a más ezeket foglalkodtat. — Legyen az fontos vagy érdektelen, talál bizonyos kört, hol fölkarolják. — Csak egy kíváncsi: hogy az újság ingerével birjon.

Nem mindennapi s tán a börzék történetében ismeretlen azon érdekltség, mit a „Loyd“ épületben a napokban bizonyos sorsjegyek keltek. Nem ismerte senki a modozatokat, a remélhető hasznót s a fundust mi biztosítékul szolgálhatna. — Azon körülmény, hogy a kibocsátási ár, már az elárúsítás előtt száz perczenttel hágott — mindenkit elszédített. Ismerünk egy alsóbb rendű hivatalnokot, ki a börze speculatiók halálos ellen-sége volt, s még is october 31-én este egész vagyonát egy ily sorsjegybe fektette. — Szerencsétlen; mert utolsó filléreitől megfosztá magát. De kétszeresen, nem! százszoroson szerencsés; mert bir egy talizmánt.

Ez a furor-hős, s ellenállhatatlan hódító nem más, mint egy igénytelen darabka négyzögű vörös papír körül csirázdva, min belül czim, ár, numerus és pecsét látható. Bár e leírás nem elég hü, mégis sokan a kolozsvári növegyleti tárlat sorsjegyeire fognak benne ismerni. És nem csalódnak.

Nem egy gondtól megborotvált finncziert kinez még folyton e női érdekesség okának tudványa. Egyik a főváros részvétének, más a nők emelkedő hitelének tulajdonítja e sensatiót — A nagyobb rész e tanokat rajongásnak nevezi s a titok nyitját azon börzei álhirben keresi, mely a kérdéses jegyeket nőkisorsolásra (nem nő-kijátszásra) szólónak jelző.

Mi csak a tényt vőlztuk, s az ok kutatásával nem bibelődünk. De üdvözlőnünk kell mindazonáltal azon leleményességet, mely a közlekedési eszközök büvös erejét a részvét nevében, — így ki tudta zsákmányolni.

Coeur.

„nemzeti congressus“-t emlegettek ugyanezen oldalról, míg a mérsékelt „Patria“ beéri, ha értekezlet hívatnék egybe b. Siaguna érsek által.

Nem tudhatjuk tehát azt, a három közül melyik megoldási utat választja majd M. S. ur, midőn a „kölcsönös jogtisztetlet“ alapjáról kiindulva a „méltányos érdekkiegyenlítés“-re javaslatot adand, — addig tehát várjunk békével; meglátjuk: azért hozott-e világra egy eddig nem létezett „erdélyi kérdést“, hogy valami legújabb confoederatio eszméjével, tervével lepje meg Magyarországot, — vagy valami jobbat forgat agyában; ha az utóbbi lenne az eset, annak csak örvendhetnénk; míg a másikkal az eredetiség díját sem nyerné el, csak copizálna azt, a mit a csehek Lajthán-tul festettek a cseh nemzetnek és országnak kevés épülésére, s nem nagy hasznára. Vederemo.

A „Kol. Közl.“ eredeti távsürgönye.

Bécs. Egy Hohenwarth lelépése óta támadt válság elvi befejezése következtében Beust visszalépett, Andrásst emlegetik utódaul.

Prága. A csehek resolutioval felelnek a leiratra. Állítják, hogy a reichsrathi követeket is megválasztják — de ezek nem jelennek meg a birodalmi tanácsban.

Sarajevo. Az egész vilajetben közzétetett a szultán fermánja, mely meghagyja: egy pert se huzzanak-halasszanak, a bíró ajándékot el ne fogadjon, minden alattvalónak szabad egyenesen a szultánhoz folyamodni. A népség nagy örömmel fogadta e hirtetményt.

Szt-Pétervár. A távirdahálózat tökéletesítésére, kiegészítésére félmillió rubel fordítatik.

Belgrád. Midőn a hazaérkezett Milán a skuptsina előtt mondott köszönetet a Sándor cszárnál tapasztalt szíves elfogadásért, a gyülekezet zsviókkal üdvözlé a czárt és a herceget.

Legújabb táviratok.

Bécs, nov. 6. Beust állása minden hivatalos demontik dacára is, megingottnak tűnik fel. — Lónyay rögtöni Pestre utazása számtalan combinatiókra szolgáltat okot.

Határozottan áll, hogy Beust elboicsáttatott és Andrassy utódaul nevezetett ki.

Beust megrongált egészségi állapotának ürügye alatt ma beadta lemondását. — A császár Lónyayt Pestre küldte Andrassyhoz, ki államkanczellárul van kijelölve. — A „N. fr. Presse“ egyik cikke oda utal, hogy Beust bukása bünhödés Hohenwarth megbuktatásáért.

Berlin, nov. 6. Gortsakoff kijelentette, hogy a közelebbi orosz hadügyi reformok semmi háborus jelentőséggel nem bírnak.

Brüssel, nov. 6. Bonapártista körök erősítik, hogy a francia katona tiszték részéről számos hodolati nyilatkozat érkezett az exoszárhöz.

Berlin, nov. 6. Tegnapi népgyülekezet volt, melyben 3000—4000 ember volt jelen. A gyülekezetnek czélja volt: Berlin összes munkásait egybegyűjteni, hogy magasabb bért és rövidebb munka-időt érjenek el. Szükségesnek mondatott ki, Berlin összes munkásait felszólítani, hogy az e ho 19-ki és 20-ki congressusra képviselőket küldjenek.

Róma, nov. 6. A pápa a Vatikánban egyetemet állít fel. — Potenzában 21 briganti itéltetett halálra; ezek 100-nál több gyilkolást követtek el. A „Capitale“ jelenti a pápa súlyos betegségi róhamáról, hogy a bibornokok attól félnek, miszerint halál esetében egy új pápa választására Németország befolyást fogna gyakorolni.

Emlékirat a székelyföldi erdei telepítések tárgyában,

melyet a Csikszékbe kebeleztet Csik-Szent-Miklós, Szépviz, Borsova közönségek lakosainak megbízottjai Deák Elek és Csató Ferencz nyújtottak be a magyar képviselőházhoz.

Mélyen tisztelt képviselőház!

A nagyméltóságú m. kir. igazságügyminiszter 1871 okt. 22-én 809. szám alatt a telepítvényekről egy törvényjavaslatot terjesztett a törvényhozás elé, melynek 17. §-a a székelyföldi havasokban előforduló erdei telepítések nézve a következő rendelkezést tartalmazza:

„A telepítvényhez tartozó összes bel- és külbirtok a rajta fekvő évi tartozások megváltása mellett a telepítvényes tulajdonává válik:

a) azon telepítéseknel, melyek az erdőségek kiirtása, és szántóföld, legelő vagy kaszálóvá való átalakítása czéljából a községi osztaltan birtokon vagy magán

földtulajdonosok majorsági birtokán eszközöltettek, habár község nem alakult is: ha a telepítvényes vagy előde a telepítvényi birtokot 1848-ik évi január 1-sőjén már birta s használta, s ha a rajta épült ház s gazdasági épület a telepítvényes tulajdona.“

Mélyen tisztelt képviselőház! Ha a törvényjavaslat ezen rendelkezése törvényerőre emelkedik, a Székelyföldön Csik-, Gyergyó- és Kászonszékek összes területének fele a székely nép kezéből kiragadatik s az irodalom terén már annyiszor megvitatott „Székely kivándorlás“ valóban bekövetkezik.

Alóliartak, mint Csik-Szt-Miklós, Szépviz és Borsova szabad székely lakosainak megbízottjai, ezen megdöbentő körülményre az elhatározás perce előtt, mely tisztelettel bátorkodunk a törvényhozás figyelmét következő indokok alapján felhívni, ugymint:

Csik-Szt-Miklós, Szépviz és Borsova községek századoktól fogva egyházilag egyesültek, és egy megyét (eclesiát) képeztek; a nevezett három községnek saját osztaltan a moldovai határszélre kirugó és 16,900 hold területű havasát, hol jelenleg a gyimesi vám és annak három közönsége mngtelepedett, 1785-ben gr. Bathányi erdélyi püspök beleegyezése mellett átadta egyesült eclesiájának használatul, azon czélból, hogy lakosait az egyházmegyei költségek hordozásától felmentse. Ezen havast — nagy távolsága, a forgalom hiánya, értéklensége és az akkori gazdasági viszonyok miatt — a nevezett megye 1785-től 1855-ig folytonosan egyes, a havasban elszórva megtelepedett haszonbérlok által kezelte, 1855. végétől kezdve pedig a haszonbérlok a haszonbér fizetését megtagadták, és különböző czímen pert indítottak a birtok tulajdona iránt. A megtelepedett haszonbérlok idők folyamában ezen gyimesi havasban építettek, irtottak, foglaltak, de a birtokba vett helyről 1855-ig az érték és viszonyokhoz mérten felemelt haszonbért fizettek, még pedig mindenkor a tridentí zsinatnak az egyházi vagyon kezelése iránt kiadott rendelete értelmében 3 évenként jegyzőkönyvileg megköltött írásbeli egyezmény alapján, mint ezt a megye jegyzőkönyve és a csángók (haszonbérlok) nyugtái igazolják.

Ezen havasból jelenleg a megtelepedett haszonbérlok által ki van irtva 8000 hold terület, még pedig nagyobb része 1848 után irtott, a felszabadulás reményében. Azonban 1848 után történt irtásokat jelenleg, még szakértők sem képesek elkülöníteni. A más 8000 hold még őserdő, melyet a megtelepedett lakosok faizás által használtak s a soha meg nem zabolázott erdőpusztítás dacára is még ki nem irthatták, de a földtulajdonos egyházmegye ezen őserdőt nagy távolsága és a forgalom hiánya miatt tényleg nem használhatta.

A megtelepedett csángók tulnyomó része a szomszéd Moldovából bevándorolt oláhok — csekély része örmény és székely, sőt maga a királyi kormány is a gyimesi vámban ily módon telepedett meg s fizette a haszonbért.

Mélyen tisztelt képviselőház! Ezen csak például felhozott concrét esethez minden más Csikszék területén létező telepítvényes jogviszony alapján tökéletesen hasonló; ilyen telep pedig Gyergyótól Háromszékig a határszéli havasokban mintegy 10,000 család van, kik az egész törvényhatóság területének felét, miután az nagyobb részt havasokból áll, birtokolják, s kiknek csakis mintegy egy tizedrésze tagadta meg 1848 után lelkelen bujogatók izgatására a haszonbérfizetést, minek eredménye kövigazgatási, polgári és urbéri perekben huzódva, védtelen erdőpusztítás lett; a más kilencz tizedrésze pedig a haszonbérloknak mai napig pontosan fizetik a haszonbért, s elismeri a magánjogi viszony érvényét.

Az eddigiekből kitünik, hogy ha a törvényjavaslat érintett veszélys rendelkezése törvényerőre emelkedik, be fog következni azon szomorú állapot, miszerint azon tulnyomó rész, ki addig elismerte a haszonbérles viszonyt, nyilvánult akarata ellenére vagy felszabadítottatik, vagy pedig hasonló jogalapon állva mint a peres haszonbérlok a megváltástól elesik, és azok, kik a haszonbér megtagadását az összes jogviszonyt felzavaríták, békés társaik fölött törvényes előnyben részesülnek, végre pedig Csikszékben a szabad székely népet vérrel szerzett, és mai napig évezreden át megvédtet csekély ősi birtokának nagyobb részétől, egy téves és a tényleges viszonyokat nem ismerő intézkedés által épen a magyar törvényhozás fosztja meg.

Csikszéknek 78 négyszög mértföld területéből csakis fegfőbb 30 négyszög mértföld területre sz van mivelés alatt, a többi 48 mértföld terület havas, őserdő, és a csángók birtokában van, ennél fogva törvényhatóságunkban a birtoknak közép kulcsa, melyből egy székely birtokosnak élni és az állam terheit hordozni kell, átlagosan vére 10—15 hold, melynek fölötté csekély volta okozta eddig is, hogy a megszaporodott népesség fölöslege kivándorolni kényszerült.

Ilyen viszonyok között pedig, ha a törvényjavaslat értelmében a határszéli havasok nagyobb része a megtelepedett csángók tulajdonába megy át, a törvényjavaslat 17. §-ban körvonalaott csekély örököltség alapján, azon világos eredmény áll be, hogy a megtelepedett csángóknál a megváltott birtok közép kulcsa 50 hold, a földtulajdonos székely népnél pedig 10—15 hold, s a

107,000 lélekszámból álló székely nép anyagi felvirág-
zása tönkre tétetett.

Jól tudjuk mi, hogy miután határszéli havasainkban
hosszas idők folyama alatt lakosok telepedtek meg, kik
a rengeteg üerdő egy nagy részét mivelv állapotba he-
lyezték, ottan családok, sőt, községeket is alapítottak, onnan
egyszerűen el nem üthetők; azt is fel tudjuk fogni, mi-
szerint korunk jelszava az, hogy „szabad földön szabad
polgár lakjék.” Azonban sem az igazsággal, sem a sza-
bafelvissel nem egyeznek meg a székelyföldi erdei
havasokban történt telepítéseknek ilyeszerű megoldása;
mert — eltekintve a tulajdon szentségétől, és a „meum
et tuum” kérdésében a szerződések erejétől — semmiféle
magasabb állami, politikai avagy nemzetgazdasági ér-
dek nincs jogosítva követelni egy ilyen ajánlatmegol-
dás által, hogy törvényhatóságunk székely lakossága
anyagilag megrontassék; hanem mint a hazának hű fia,
a törvényhozás bölcsességétől méltán megvárhatjuk, hogy
egy más — mint a törvényjavaslatban ajánlott — meg-
oldási módot az által a megtelepült csángók jogos igényei,
és a székely birtokosság életérdekei kiegyenlítsenek;
még pedig tekintettel a törvényjavaslat azon céljára,
hogy a megtelepített lakosok és községek állandósít-
tassanak, és tekintettel a székelyföldi birtok rendkívüli
értékére, csakis azon telep és költöztetések eshetnek bírói
becsérték alapján örökösödés alá, melyet a telepítvénye-
sek megtelepedés céljából az első szerződés és ugyan-
azon jogcím alapján birtokolnak, a mennyiben pedig
ezen birtok mennyisége egy bizonyos maximumot (10—
20 hold) meghaladna a felesleg, úgy a későbbi foglalás
megváltás tárgya nem lehet, hanem a főtulajdonos birto-
kába száll visza.

Kelt Pesten, 1871. október 31-kén.

Deák Elek és Csátó Ferencz.

KÜLFÖLDI HIREK.

Berlinben a birodalmi gyűlés 4-ki ülésében a bi-
rodalmi hadi kincstárba vonatkozó törvényjavaslat a má-
sodik tárgyalásban elfogadtatott. Egy oly tartalom mó-
dosítvány, mely szerint a birodalmi kincstárrol rendesen
csupán a birodalmi gyűlés előleges bejegyzése után
lehesse rendelkezni, elvetették, miután Bismarck ellene
beszélt. Ő ezt mondá: A hadi kincstár szükségére a múlt
év eseményei által meggyőzőleg behozonyított; hadi
kincstár nélkül a Rajna balpartjának födözése nem lett
volna lehetséges; akkor a háború csak a Rajnánál kez-
dőddött volna. Az említett módosítvány a birodalmi gyű-
lés számára azon jogot veszi igénybe, hogy az a moz-
gósítást meggátolhassa. A háború indokai fölötti nyilván-
nos vitakozás által a mozgósítás első stádiumában a
birodalom cselekvési szabadsága meg lenne bénítva. Ha
a módosítvány elfogadtatnék, úgy a törvény elfogadhat-
lan lenne, s akkor a porosz állami kincstárt fönn kellene
tartani. Erre a 2-ik §, mely a kincstár kiegészítéséről
szól, s a bizottmány által ki volt törölve, módosított
alakban, Camphausen pénzügyminiszter ajánlatára el-
fogadtatták, valamint a harmadik § utolsó §. is.

A „Nordd. Allg. Ztg” egy közleményt hoz, mely-

ben Németország előkezesége Franciaország irányá-
ban, a német érdekekben fekvő és a német kormányban
gyanánt emeltetik ki. Ha a párisi „Union” tudni akar az
európai kabinetek tanácsadásairól, arra csak azt vála-
szolhatni, hogy Európa keveset törődik Franciaországgal,
és más kabinetek tanácsadásai, melyek különben
soha sem adtak, csak Franciaország óhajai ellen-
tételt határa vezetének. Az ilyen versiók terjesztése,
mint az „Union” is kevésbé alkalmasak a békés állapo-
tok megszilárdítását elősegíteni.

A „Corr. de Berlin” a „Journal des Debats”-nak
válaszolva constátálja, hogy Biarritzban Bismarck her-
cege és Napoleon császár közti politikáról egyáltalán nem
volt szó.

München, nov. 4. A bajor kormány javaslata,
mely szerint az észak-német hadiszolgálatra vonatkozó
törvény Bajorországban is behozandó lenne, már a szö-
vegségi tanács elé terjesztetett s legközelebb a bir. gyűlés
elő kerül.

Mint a „Times”-nek Madridból 3-ról írják, a két
progressisták töredék közti viszállyal ki van egyenlítve; a
kabinet az eredeti alapon újra fog alakítani s azt hi-
szik, hogy a pénzügyminiszter indítványa nem fog to-
vábbra is elhalasztatni.

Ellenkezőleg, egy Madridból 3-ról kelt más köz-
lés szerint, Sagasta pártja Zorilla pártjaitól azt kívánja,
hogy ezek egy oly indítvány mellett szavazzanak, mely a
miniszterium eljárását, s nézetét, az „Internationale” s a
személyes jogok tekintetében, helyesli; a kiegyenlítő
alkudozások félbeszakadása valószínűnek látszik. —
Hirszerint ez esetben a demokraták a 18 pretyai adó
kérdésénél a miniszterium ellen heves ellenzést fognak
kifejteni.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, november 8.

— **Király ő felsége** nagy néptömeg jelenlétében
tette le f. hó 4-én az osztrák mű- és ipar-múzeum új
pompás épületének záralapkövét. Az igazgató, Eitelber-
ger udv. tanácsos üdvözlő beszédében kiemelte az osztrák
birodalom cme képző-intézetének a császári bőkezűség
által előmozdított gyors felvirágzását, mire a jelenlévők
háromszoros „Hoch”-ban törtek ki. Ő felsége az ünne-
pélyes ténny után az osztrák műipar tartalomdus és fényes
kiállítását szemlélte meg.

— **A nov. 7-ki** „Bdp. Közl.”-ben olvassuk:
Mint hiteles forrásból értesülünk, az állami számvévő-
szék az 1870. állami zárszámadást, az államvagyon
mértékét, és részletes jelentést az államháztartásról,
az államvagyonról, az államadósságok ellenőrzéséről,
s az azok körül szerzett tapasztalatairól, — a költség-
vetési törvénnyel szemben mutatkozó eltérések indo-
kolásával, az államvagyon gazdasági eredményeinek
összehasonlító kimutatásával, és az 1870-iki évi elő-
irányzatnak a pénztári eredménnyel való összehasonlí-
tásával együtt, az országgyűlés elé terjesztés végett a
minisztertanács elnökségének f. hó 5-én megküldötte. —

Az 1867. és 68. kezelési számadásokról szóló jelentés
pedig már f. é. július 21-én, végül az 1869-ki zárszá-
madásról szóló jelentés sept. 13-án átküldetett a mi-
nisztertanácsnak.

— **A m. kir. nyereség-kölcson** 6-ik kisor-
solása f. évi november 15-én reggeli 9 órakor a m. kir.
állandó államsorsjátéki bizottság által Budán (kamara-
épület, I. emelet) fog megtartatni.

— **Történelmi pályázat.** Simay Gergely indit-
ványa folytán az örmény nemzet bejövételének két szá-
zados évfordulója alkalmából 100 darab arany pályadíj
van kitűzve Szamosújvár város történelmének megírására.
A pályázat határidejéül 1872-dik év január 1-je álla-
pított meg.

— **Római jogászok.** A „Federatione”-ban
Basiota Basil, alsó-fejérmegyei törvényszéki ülnök és
egyesbíró felhívja az összes osztrák-magyarhoni román
nemzetiségű jogászokat, hogy f. év decz. 1-ig tudassák
vevő nevüket, lakásukat, a jogi tanfolyam bevégzésének
helyét és idejét, valamint jelen alkalmazásukat, hogy
egy katalogust állíthasson össze egyebek között azon
célból, „hogy az idegeneket, kik szeretnek minduntalan
arczul csapni azzal, hogy egyik vagy másik állomásra
nincs elegendő képzett emberünk, meghazudtolhassuk
s a civilizált világnak az ellenkezőt bebizonyíthassuk.”

— **Figyelmeztetjük** t. olvasóinkat a mai la-
punkhoz mellékel Szumrák és fiaik cég árjegyzékére,
a tárgyak nagy választékban találhatók és pedig jutányos
áron.

— **T. szerkesztő ur!** Bizonyos Macskási
Antal szabó mester Békés-megyében új-kigyósi lakos,
jelenleg mintegy 37 éves, középtermetű, sötét barna
hajzatu, magas homlokú, benyomott orru, különben ki-
szolgált katona még mult év derekán itt hagyta Kigyóst,
s vele együtt nejt 3 gyermekét Erdélyben a K.-Fehér-
vár s Kolozsvár közt épülő vasúthoz szegődött munka-
felügyelőnek, s Tövisről írta nehez az utolsó levelet,
ennek már több egy événél, s azóta szegény neje róla,
noha több felé hivatalosan kerestette mi hirt sem halott;
most tehát a hírlapok útján kísérli meg a kutatást, ki
férjéről tudomással bír, hogy őt a kintző bizonytalan-
ságból kimenteni sziveskedjék. A tudósítók az új-
kigyósi lelkész hivatalhoz intézendők. Kelt Új-Kigyóson,
nov. 3-án 1871. Rázel József, h. lelkész.

— **A „Haza”** magyar életbiztosítóbank 1871.
okt. havi üzlet-kimutatása. Benyújtott 646 db. be-
vallás 567,147 frt — kr. Kiállított 552 db. bevallás
508,199 frt — kr. Ez évben befolyt díjak összege 660,186 ft
02 kr. Ez évben kifizetett károk összege 119,343 ft 93 kr.
3122^{8/100} arany. Napoleondor. 350 Az összes érvényben
levő biztosítások összege 19,231,011 ft 21 kr. A „Haza”
magyar életbiztosítóbank igazgatósága.

— **Megjelent** és beküldetett szerkesztőségünkhez
„Utmutató” kérdések a „Gazdasági Napló” vezeté-
séhez a kolozsmonostori m. kir. gazdasági tannintézet
növédekéi használatára összeállította Kodolányi Antal
igazgató.

— **Beküldetett** „A sertés tenyésztés vezér-
elvei” gyakorló gazdák részére összeállította Békessy

László. Debreczen, nyomtatott a város könyvnyomdájá-
ban 1871.

(**Necrolog.**) Sz.-katolnai Bíró Pál, mint az el-
hunyt családító által megbízott gyám, kilyényi Székely
János, Eliz és Róza, hátramaradt kiskoru árvák nevé-
ben, a megdöbbenő csapás mély bánatával jeleníti, az
édes atya kilyényi Székely Dávid-nak, élete 52-ik évé-
ben, és édesanyja kilyényi Székely Dávidné, szüle-
tett báró Thoroczky Rózának, élete 39-ik évében,
ma délelőtt 9 órakor történt véletlen halálát. Földi ma-
radványai f. hó 7-én délután 3 órakor fognek b.-ki-
rályutcai szállásokról, a köztemetőbe örök nugalomra
helyeztetni. Az engesztelő áldozat pebig folyó hó 8-án
d. e. 10 órakor a piaci anyatemlomban fog megtar-
tatni. Kolozsvárt, november 5-én 1871.

(—) **Nemzeti színház.** November 7-én „Nők
az alkotmányban.” Vigjáték 3 felvonásban Tóth Kál-
mántól. E vigjátéknak noha élénk életképi jelenetei s
mulatságos részeit vannak, a közönségben még is csak
az első felvonás birt némi érdeklődést ébresztani most
is a mit leginkább a bágyadt és részben színtelen elő-
adásnak tulajdonítunk. **Eichner Anna** k. a. (a stereotyp
naiv lány) kedvesül ábrázolta, úgy szinte Kassai ere-
deti kortes volt. — Közönség közepes számmal.

Csütörtök, nov. 9-én „Choufleuri ur otthon lesz.”
Operette 1 felvonásban, és „Vigjáték házasság nélkül.”
Vigjáték 1 felvonásban.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Nov. 3-ról: 5% Metalliques 57.80. 5% Nemzeti
kölcson 67.65. 1860-diki államkölcson 99.50. Bank-
részvények 797. Hitelrészvények 304.40. London 116.
80. Ezüst 116.75. Cs. kir. arany 5.62. Napoleondor
9.34^{5/10}.

Földterhmentesítési kötvények: Magyar 80.—.
Temesi 78.—. Erdélyi 75.—. Horv.-Slavon —.—.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

N y i l t t é r .

(277)

35—40

Titkos betegségeket és tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt)

gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker
biztosítása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebész tudor, szülész és szemész.

Rendel naponta délelőtt 11 órától 1-ig és
délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám,
I-ső emelet 14. sz.

Díjjal ellátott levelekre azon-
nal válasz adatik.

III. Beküldetett. 24.

Minden betegnek erő és egészség, orvosság és
költség nélkül.

Revalescière du Barry Londonból.

Minden szenvedőknek egészség a delicat Reval-
escière du Barry által, a mely gyógyszer és költség nél-
kül következő betegségeket gyógyít: gyomor-, ideg-,
mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, takonyhártya-, lélegzés-,
húgyhólyag- és vesebajokat, gumót, asztkórt, mellszoru-
lást, hurutot, emésztéshiányt, dugulást, hasfolyást, ál-
lanságot, gyengeséget, aranyért, vízkórt, hideglázt, szé-
dülést, vértelülést, fülzúgást, émelegést és hányást meg

a terheesség alatt is, húgyfeszít, búskomorságot, sorvadást,
csúzt, közsérvényt, sárgaságot gyógyít. — Kivonat 72,000
elismerésből gyógyításokról, melyek minden gyógyszer-
rel dacoltak:

Elismervény sz. 48.421.

Ujvár, Magyarországon.

Több év óta nem volt teljes egészségem, emészté-
sem mindig zavart vala, gyomor-bajokkal s nyálkasság-
gal kellett küzdenem. E bajoktól megszabadított a Re-
valescière tízenégy nap használa.

Göten, Stajerhouban, u. p. Birkfeld, 19. dec. 1869.

Igen tisztelt ur! Szívesen és kötelességemből ki-
folyólag bizonyítom a Revalescière jó hatását, a mint

az sok oldalról tudomásra is lön hozva. E jeles szer bor-
zasztó lélegzési nehézségtől, kínos köhögéstől, torokfá-
jástól, székeltől és gyomorkörcsöktől mentett meg,
melyekben sok év óta szenvedtem.

Steininger Vincze, nyug. lelkész.

Táplálóból lévén a húsnál, a Revalescière felnőttek-
nél és gyermekeknel 50-szer behozta árát gyógyszerek-
kel szemben.

1/2 fontos bádog szelencékben 1 frt. 50 kr.
1 1/2 2 frt. 50 kr., 2 1/2 4 frt. 50 kr., 5 1/2 10 frt.,
12 1/2 20 frt., 24 1/2 36 frt.

Revalescière csokoláde poralak- és táblákban:
12 eszészére 1 frt. 50 kr. 24 eszészére 2 frt. 50 kr.

48 eszészére 4 frt. 50 kr. poralakban 120 eszészére 10 ft
288 eszészére 20 frt. 576 eszészére 36 frt.

Kapható: Barry du Barry és társa által Bécsben
Wallischgasse 8. és Faulk József fűszerkereskedésében,
Pesten Töröknel, Brünben Eder F.-nél, Kolozsvárt
Binder K. úr gyógytárában bel-monostorutca a Re-
doute során. Továbbá: Kronstädter József urnál
kül-monostorutca 134 sz., bel-monostorutca 175 sz.
és tőtr 2. szám a zálogintézetnél, valamint minden vá-
rosban jó gyógyszereszeknél és fűszerkereskedőknél; a
bécsi ház ezen felül mindenüvé elküldi postai utalvány
vagy utánvét mellett.

Sz. 2617. (347) 2—3

Pályázati hirdetés.

A szamosújvári m. kir. országos fejező-
zeinek egy második osztályú írások állomás
betöltendő lévén, ezen állomásra, melylyel
500 frt évi fizetés s természetbeni lakás van
egybekötve, a pályázat ezenem megnyitattik.
Felszólítatlaknak tehát mindazok, kik ezen
állomásra magukat kinevezeteni kérik, hogy
szabályszerű bérleggel ellátott és sajátkezü-
leg irt folyamodványait, melyekben szüle-
tési helyüket s életkorukat, végzett tanulmá-
nyukat, nyelvismeretüket s erkölcsi viselo-
töket hiteles okmányokkal tartoznak igazolni,
legkésőbb f. évi november hó 15-ig az
igazságügyminiszteriumhoz nyújtsák be.
A pályázattól megváltatják, hogy legalább
a főgymnasium vagy főreáliskola tanfolya-
mát jó sikerrel bevégezték s azontúl a ma-
gyar, német és román nyelvekben jártasok
legyenek, a szabályos és helyesírás képeesség
föltevénul megkivántatik, végre azoknak,
kik a jogi tanfolyamot is bevégezték, elsőbbsé-
g adatik.

Pest, 1871 október 15-én.

(3) 3—3

Fogfájdalmak

legyenek azok csúszos természetűek,
avagy okozassanak odvas fogak által
bizton enyhülnek a Dr. Popp J. G.
(Clakás) Bécs, Stadt, Bognerasse Nr.
2.) **Anatherin-szájvíz**nek alkál-
mazása által. Míg sok, nagyon eld-
csért szer mit sem segít, vagy a bajos
azokat alkalmazz, mások meg az al-
kalmazásnál előforduló vigyázatlan-
ság és ügyetlenség által jelenlévő
sejteléseket és gyuladásokat idszel-
nek elő; ismét mások, mint például
az opiatumok, könnyen elakabbanak,
— az Anatherin-szájvíz könnyedén,
biztosan s a nélkül hogy ártalmas utó-
hatásól tartanának — legrovidebb idő
alatt meggyógyítja a fájdalmat, mivel a
felzúgult nyelvtücsök, a fájdalom, a
sejtelés meggyógyul, elől, a s a külső és
belső körülmény megzavart össz-
hangját helyre állítja.

Egy palack 1 frt. 40 kr. o. é.
Kaphatók: Kolozsvárt **Wolff J.**, dr.
Hinte Gy., **Engel J.** és **Binder**
gyógyszeresek és **Karvázy J.** Tor-
dán: **Wolff** gyógyszer. Deesen: **Kar-**
mer **Sánnel** és **Both** gyógyszer. **Lén-**
van: **Bosniaki** és **Gergely** gyógyszer.
Zyel gyógyszer. Medgyesen: **Földert**
gyógysz. N.-Egyeden: **Oberth J.** gyógi-
gyógysz. N.-Egyeden: **Öczarasy R.**
Szászvároson: **Leonhardt**. Sz.-Ré-
genben: **Traugott** és **Wachner** Zil-
lahon: **Weiss** gyógyszer. Szilágy-Som-
lyón: **R. Tarsa** Ign. Szamosújvárt:
Placintár és fia gyógyszer. Bethlen-
ben: **Bernárdi** gyógyszer. B.-Hunyadon:
Holczner gyógyszer. Tekében: **Wagner**
gyógysz. k.-Fehérvárt: **C. Zangerl**
gyógysz. Balasszáján: **C. Schiesl**
gyógysz. Buzsárményben: **Lányi J.**
gyógysz. Nagy-Bányán: **Papp** gyógyszer.
Nagy-Károlyban: **Tellinek** gyógyszer.
Szendrő-Váralján: **Özerben** gyógyszer. N.-
Szemerben: **Sittl Mih.**, **Müller** gyógyszer.
Zóhter, **Steiner**, Brassóban: **Fabik**
gyógysz. **Jekelius** gyógyszer. Ség-
várt: **Deutsch J. R.**, **Misselbacher**,
Beszterczen: **Bitrich** és **Fleischer**,
Tergovics Ed., **Nussbeck**, **Texa**,
Török Gy. Gy.-Szt. Miklós: **Mi-**
kó M. Sz. -Udvartely: **Beczerási Ernő**,
Temmer E. Brassóban: **v. Müller**
gyógysz. urnál.

Nehézkes görcsöket
(nyalvatótörést)
levél által gyógyít egy százszoros
jóval bizonyított szerrel.

Witt A.
Berlin, Lindenstrasse 18.
(256)

19—*

Dietrich és Gottschlig, cs. és magy. kir. udvari szállítók

első pesti behozatali és kiviteli

T H E A és R U M

üzlete (nagyban és részletben)
ajánlja e következő idegyre a magas és legmagasabb főnemességnek és t. cz. közönségnek legjobbban rendezett és nagy, egyenes behozatali thea- és rum-raktárát.

Főraktár: „Peking városához,” váciutca 14 sz. Szentkirályi féle ház.
Fiókraktár: „a theanövényhez,” kigyótr, gr. Teleky-ház.

Finom Souchong	bécsi fontja frt. 2.— és 2.50	Londoni-vegy	frt. 3.50
ff. finom Souchong	„ „ „ 3.—	Császár-vegy	frt. 4.—
Superfinom Souchong	„ „ „ 3.50	Moskai-vegy	frt. 5.—
Legfin. Mandarin Nr. O.	„ „ „ 5.—	Királythea-vegy	frt. 6.—
ff. finom karavan-thea, fekete	„ Petersburgi (frt. 6—8	Victoria-vegy	frt. 8.—
Superfinom karavan-thea, fekete	„ behozatal (frt. 10—12	Udvarthea-vegy	frt. 12.—
Mandarin-vegy	frt. 3.—	Finom-Pecco-virágthea	frt. 3.50

1 kupa brazíliai rum palackkal 1 frt. (Egy üres palack visszaváltása 10 kr.)

Valódi jamaikai rum, egyenes behozatal, barna és fehér, különböző faj, 1/3, 1/4 és 1/2 kupas palackokban. Hollandi király-puncs-esszencia, hollandi liqueurök egész és félkupás palackokban a 1 frt. 2, 2 1/2, 3 frt. — valódi francia liqueurök, Chartreuse, benediktinus, cognak, arak, whisky, champagnei, a váhivaltól és megvámolva Ruinart atya és fiától, és spangyl borok. Csokoláde Suchardtól, angol thea-késztersüit. Huntley és Palmerstől, theaadény, u. m. samovar, theaust, thea- és tejkanna sat.

Chinaesztől, rézből, britania fém, tombak- és vörösrézből.

Levélbeli megrendelések az érték utánvétele mellett a legpontosabban teljesítetnek. Teljes árjegyzékek, különösen thea és rumról sat. kívánságra bérmentesen küldetnek meg.

Ny. Gámán János örököseinek Kolozsvárt.

Melléklet: Szumrák és fia árjegyzéke.

Champagnei fő-raktár,
Ruinart A. atya és fiaitól
Rheimsban
nagyban és részletben,
vámoltva és váhivaltól.

(318)